Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 183. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 28-го ВЕРЕСНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, SEPTEMBER 28, 1982 No. 183. VOL. LXXXIX.

СОВЄТСЬКА ПРЕСА „ПОВЧАЄ" АМЕРИКАНЦІВ

Київ. — Газета „Радянська Україна" у двох числах з 3-го і 4-го вересня, помістила дві повчаючі американців інформації. У першій совєтське пресове агентство ТАСС каже, що комісія в справах роззброєння, яка відбуває свої наради у Женеві, Швайцарія, „серйозно тривожиться плянами Пентагону, спрямованими на використання космосу, як потенціяльного поля бою" і продовжує, що Совєтський Союз й інші соціялістичні країни послідовно виступають у згаданій комісії „за запобігання гонці зброєнь у космосі". Совєти хваляться, що завдяки їхній ініціятиві і наполегливості, вже розроблено міжнародні договори і угоди, які обмежать воєнне використовування космосу, хоч про цю справу досі не писала на своїх сторінках американська преса.

Політичні аналітики звертають увагу, що совєтська пропагандивна кампанія щодо „відмілітаризації космосу" розпочалася фактично від другого успішного полету американського міжпросторного корабля „Колюмбія", на покладі якого знаходились, згідно з інформаціями речників Пентагону, також „військові прилади".

Не відомо тільки чого саме совєтські представники заговорили на засіданні комітету про цю справу, бож, наприклад, відомо, що якраз СССР втримує у міжпросторах повітряну сателітну станцію „Салют-7", до якої дуже часто посилає підсилення і своїх космонавтів. Представник СССР В.Л.Ісраелян заявив, що Совєтський Союз надає вийнятково важливого значення, „з урахуванням загальної зацікавлености, дослідженню і використанню космічного простору в мирних цілях". Це ніби мало б бути поясненням, що роблять у міжпланетних просторах совєтські сателітні станції.

У другій інформації під заголовком „Змінили вивіску", совєтська газета критикує президента Роналда Реґена за підписання законопроєкту, який передбачає перейменування „головного органу зовнішньополітичної пропаганди Вашінгтону Управління по міжнародних зв'язках (УМЗ), на інформаційне агентство ЗСА (ЮСІА)".

„Радянська Україна" пише, що „офіційний Вашінгтон таким чином вирішив повернутися до старої назви свого головного пропагандистського рупора". Незорієнтований читач не зовсім розбирається про що саме йде мова, аж доки не натрапить на такі відомі назви, як Центральну Розвідчу Агенцію „Голос Америки", „Радіо Свобода", „Вільна Европа" та інші „організації ідеологічних диверсій проти світу соціялізму, які не гребуть найбруднішою брехнею і дезінформацією".

Газета далі продовжує, що Адміністрація президента Р.Реґена вирішила з багатьох міркувань якнайскорше змінити „цю скандальну вивіску" на „більш благозвучну", стару назву Інформаційного агентства ЗСА, з надією, що хтось повірить в це, що це, змінене підприємство „займатиметься лише поширенням 'об'єктивної' інформації".

Політичні спостерігачі звертають увагу, що так як в інших випадках, Совєтський Союз промовчує свої власні „пропагандивні рупори", які, у багатьох відношеннях, куди краще удосконалені, як західні.

Нарікають на односторонність президента Генеральної Асамблеї ОН

Ню Йорк, Н.Й. — Деякі делегації, особливо представники демократичних західних країн, нарікають на тенденційну і односторонню поставу президента Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, мадярського дипломата Імре Голлая, який при обговорюванні геноциду у світі, зокрема масових вбивств цивільного населення, зумисно спихав на задній плян вбивства в Афганістані, але натомість підкреслював і висував останні вбивства палестинців у двох переселенчих таборах у Бейруті.

„Вбивства у Афганістані, — заявив у розмові з кореспондентами І. Голлай, — значно перебільшені і вони розміром менші, як у Ливані". Він навіть не погоджувався на порівнянння обидвох справ, бо „події і способи різні": в Афганістані існує спротив „легальному"урядові, а палестинські втікачі взагалі жадного спротиву нікому не ставили, головно після евакуації бійців Палестинської Визвольної Організації з Ливану. „Палестинські жертви, стоятимуть на совісті світу, зокрема на совісті справжніх вбивців дуже довго", — заявив на пресовій конференції І.Голлай.

Політичні спостерігачі й аналітики натомість твердять, що від часу совєтської окупації Афганістану, у тій країні загинуло сотні тисяч осіб, переважно цивільних і то в більшості від совєтської зброї, або під час боїв совєтських військових частин з повстанцями руху спротиву. Очевидно, станочище мадярського дипломата, речника одної з комуністичних держав, члена Варшавського Пакту не є несподіванкою, — кажуть ці спостерігачі, але від президента Генеральної Асамблеї треба вимагати бодай об'єктивної оцінки подій, зокрема під час публічних виступів.

У своєму вступному слові І.Голлай говорив про порушення прав людини у світі, але він згадував тільки про Південну Африку і Чіле, але цілковито промовчував про таке ж порушення у Совєтському Союзі, Східній Европі і країнах так званого Третього світу.

Будуть розглядати чи КҐБ плянував вбивство Папи

Ню Йорк, Н.Й. — Сенатор Альфонс М.Д'Амато повідомив, що Комісія безпеки і співробітництва в Европі розпочинає досліджувати чи Совєтський Союз був тихим співучасником атентату на Папу Івана Павла II, 13-го травня 1981 року.

Сенатор Д'Амато є членом цієї комісії, яка була створена у 1976 році на те, щоби поправити відносини поміж східніми і західніми державами, а рівночасно слідкувати за приміненням Гельсінських угод.

Комісія відбула своє засідання у четвер, 23-го вересня ц.р., і воно було посвячене розглядові питання чи справді Совєтський Союз зглядно КҐБ, були активно заанґажовані у атентаті на Папу Івана Павла II після того, як Папа повідомив Леоніда Брежнєва, що як совєтські війська увійдуть до Польщі, він зречеться свого становища і повернеться до своєї батьківщини щоб допомогти своїм землякам.

На засіданні комісії заслухано зізнань авторки статті в „Рідерс Дайджест" із вересня, Клер Стерлінґ, п.з. „Змова убити Папу".

Сен. Д'Амато додатково інформує, що під час своїх відвідин в Італії осінню 1981 року, він вже зачував від високих ватиканських урядовців, як також західніх дипломатів про підозріння участи совєських чинників у змові вбити Папу. Але коли він повідомив про свої інформації Сі-Ай-Ей його просили не поширювати цього до публічного відома.

Тепер сен. Д'Амато після появи статті і висвітлення телевізійної програми на цю тему може вже подати і свої спостереження. Він уважає, що є багато познак на це, що справді КҐБ було заанґажоване в атентаті на Папу.

СОВЄТСЬКІ „ДИПЛОМАТИ" ІНФІЛЬТРУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ПАЦИФІСТІВ

Нюарк, Н.Дж. — Місцевий часопис „Стар-Леджер" у числі за вівторок, 21-го вересня ц.р., помістив вістку під заголовком „Совєтські шпигуни пов'язані з рухом замороження".

Мова йде про кампанію за замороження нуклеарного зброєння, до якої приєдналися агенти КҐБ, що видають себе за совєтських дипломатів, щоб використати цей рух на користь Совєтського Союзу. Інформував про це місячний журнал „Рідерс Дайджест" у жовтневому числі 1982 року, подавши прізвища п'ятьох „совєтських дипломатів" та їх діяльність на терені ЗСА. Проте провідники американського руху за роззброєння відкинули у понеділок, 20-го вересня, ці інформації, як помилкові й недоречні. Адже, заявили вони, коли хтось з СССР бере участь у русі за роззброєння, то він ідентифікує себе як представник СССР.

Автор статті в „Рідерс Дайджест" Джан Баррон називає по прізвищах цих „дипломатів", три з яких — дипломати в ОН, один — це заступник директора Інституту у справах ЗСА і Канади у Москві, а четвертий — дорадник совєтської амбасади у Вашінгтоні. Сергей Парамонов, Владімір Шустов і Сергей Довілковский — дипломати ОН, Радомір Богданов — з московського Інституту для ЗСА і Канади Юрій С.Капралов — дорадник совєтської амбасади. Всі вони брали участь у конференціях за роззброєння в університетах Гарвардському і Джорджтавнському та в церкві у Риверсайд, Н.Й.

Ю.Капралов взяв участь у першій американській конференції „Кампанія за нуклеарне замороження" в Джорджтавнському університеті в березні 1981 року, — інформує Джан Баррон. Цей же самий „дипломат" був присутній і на відкритті програми роззброєння в риверсайдській церкві і навіть промовляв на теми роззброєння в американських університетах, включно з престижевим Гарвардським. С. Парамонов також був на мітингу в роззброєневому центрі в церкві у Риверсайд, а також і В.Шустов і С. Дівілковский „кілька разів відвідували церкву в Риверсайді — пише Баррон, — і в інших церквах та зустрічалися з відомими організаціями, що заціквлені миром".

Бюро КҐБ в Ню Йорку увагу свого персоналу сконцентрує головним чином на антинуклеарній компанії; американська контррозвідка виявила понад 20 совєтських шпигунів, що намагалися впливати на провідні елементи в цьому русі, — пише Баррон. Крім того, КҐБ висилає своїх агентів, замаскованих під науковців, як культурними делеґаціями, до Америки, щоб нараджуватися з провідниками руху за замороження нуклеарної зброї.

Офіційні особи у церкві Риверсайду і з організації „Кампанія за нуклеарне замороження" заперечують і висміюють подані Барроном інформації. Мішел Кларк, асистент директора церковної роззброєневої програми, заявив, що Капров був запрошений на відкриття церковного роззброєнего центру у 1978 році для того, щоб він представив становище Совєтського Союзу у справі роззброєння. „Ми мали декого з Державного департаменту ЗСА і декого зі совєтської амбасади", — сказав він.

ІЗРАЇЛЬ ЗВОЛІКАЄ

Вашінгтон. — Речники Адміністрації президента Роналда Реґена обвинувачували ізраїльський уряд прем'єр-міністра Менахема Беґіна, що він зумисне зволікає відтягнення своїх частин з Бейруту, зокрема з району міжнародного летовища і східньої частини міста, і тим самим здержує розміщення у тому місті міжнародного корпусу, який покищо складається з вояків трьох держав — З'єднаних Стейтів Америки, Франції й Італії.

Понад 800 американських вояків морської піхоти повинні були зайняти свої становища в Бейруті, 26-го вересня, але вони не зуміли цього зробити, бо ізраїльські частини, принаймні велика частина з них, все ще перебувають в місті. Американські частини були призначені до тієї західньої частини Бейруту у якій розміщені два табори з палестинцями, де відбулись масові вбивства, що викликали нову кризу не тільки в Ливані, але у цілому світі.

Ізраїльські чинники, реагуючи на американські заходи, заявляють, що вони вже заздалегідь повідомили Вашінгтон про свої наміри затримати деякі частини, зокрема біля міжнародного летовища та в трьох інших місцях Бейруту.

Також французькі й італійські частини вже прибули до Бейруту, але вони стаціонують компактною масою і не розміщуються за призначенням аж до часу виведення ізраїльського війська. Усі три держави, які погодилися повернути свої війська до Ливану, ясно і недвозначно заявили перед тим, що їхні частини не виконуватимуть жадних функцій, доки ізраїльці перебуватимуть в місті.

Американський висланник на Близький Схід Филип Габіб і його помічник Морріс Дрейпер, підписали в тій справі тимчасову угоду з ізраїльським урядом в Єрусалимі і Державний департамент ЗСА надіється, що М. Беґін дотримає її, бо в противному випадку він готовий ще більше скомплікувати ситуацію в Бейруті і поставити проти себе не тільки власну опозицію і частину ізраїльського народу, але також інші держави світу, які досі були приятелями Ізраїля, або займали невтральне становище.

Вміжчасі стало відомо, що три міністри в кабінеті Беґіна долучилися до вимог, щоб уряд погодився створити комісію для повної перевірки масових вбивств цивільного населення в Бейруті, бо раніше Беґін погоджувався тільки на поверховну перевірку, без того, щоб члени перевірочної комісії мали право вглянути до державних документів чи опитували свідків під присягою. Такої перевірки вимагають опозиційні до Беґіна політичні партії і частина ізраїльського народу. Демонстрації у цій справі відбуваються в Ізраїлі вже від кількох днів, при чому минулої п'ятниці відбулася одна з найбільших демонстрацій в історії Ізраїля.

Переговори про полагодження ливанської проблеми поширились тепер на Йорданію. Габіб і його помічники відбули вже дві зустрічі з королем Йорданії Гуссейном і його найближчими дорадниками. Йдеться, мабуть, про те, кажуть політичні спостерігачі, щоб склонити Палестинську Визвольну Організацію публічно визнати право Ізраїля на самостійне існування, що дало б змогу скорше досягнути замирення на Близькому Сході.

Справді — нема то краще, як на Союзівці

Джерзі Сіті, Н.Дж. (Т. Кардашинець). — Вислів, що став уже загальновживаним та набув крилатости — „Нема то, як на Союзівці", здається чи не найбільше оправдав себе у випадку Галі Левунь.

Ця синьоока смаглява русявка завітала до приміщень Головної Канцелярії УНСоюзу та редакції „Свобода" у понеділок, 13-го вересня, на бесіду з редактором щоденника по дорозі додому, до Чикаго, зі Союзівки, де вона провела минулолітній сезон. На Оселі бувала вона й раніше, але лише переїздом або з вокально-інструментальним ансамблем „Мальви" з Чикаго, що виступали на Оселі, що так полонила Галю. Взявши відпустку з української чикагської спілки „Певність", де вона працює у чековому відділі після закінчення Іллинойського університету зі ступенем бакалавра політичних наук, Галя рушила у дорогу — на Союзівку.

Галя Левунь

Приїхала вона на Оселю, окрилена бажанням, як вона висловилася, „побути довше, щодня, між нашими людьми, запізнати молодь з усіх місцевостей ЗСА, і зробити, багато-багато..." А що дівчина вона енергійна й послідовна, то й пірнула у працю. Була вона на Союзівці музичним керівником, конферансьє під час будних днів, зорганізувала оркестру Оселі у складі — Андрій Соневицький, гітара, Андрій Богачевський, фортепіян, Петро Струтинський, барабан, а пізніше у серпні, приєднався до них ще саксофоніст Володимир Круль, а Галя була вокалісткою. Вона також укладала, а щосереди переводила „Вечори талантів", у яких брали участь гості Союзівки, в тому числі багато дітей, і працівники Оселі, юнаки й дівчата. Проводила вона й програмами — „Запізнаймося", „Стейк найт", „Гуцульсько-полтавський вечір". Виступала у Святі молоді, співаючи сучасні й народні українські пісні у супроводі оркестри Оселі, і, нарешті, попрощала Союзівку, на закінчення сезону 5-го вересня, піснями — „У Карпатах ходить осінь" сл. і муз. Лева Дудкевича, „Перша любов" муз. Паславського сл. Сидорака і „Тй" Гами Скупинського. Акомпаньював їй на фортепіяні Олесь Кузишин.

„Час проминув так гарно, але й так швидко", — сумовито сказала Галя. Проте, вона довго не сумуватиме, бо вже готові пляни на майбутнє — вона збирається чимскорше зробити маґістерку із політичної економії та слов'янських мов. (Галя володіє кількома мовами — крім української й англійської, російською, польською, сербською).

Г.Ливунь в Америку приїхала з Польщі у 1972 році зі своїми батьками Осипом і Софією Ливунями, що дали своїй доньці можливість використати великі нагоди, що їх дає ця країна. Крім навчання в Іллинойському університеті, Галі, виглядає, вистачало часу на все: вона співала в хорі дружинників „Гомін" у Чикаго, в ансамблі дружинниць „Червона Рута", належала до театрального гуртка „Тяжко на еміґрації", належала до Спілки Української Молоді (СУМ) у тому ж місті. А що Галя ще змалку залюблена у музику і спів, батьки ще в Европі післали її вчитися до музичної школи — гри на скрипці і фортепіяні. Згодом,уже в університеті, вона знайшла час поєднати навчання на факультеті політичних наук із вивченням історії музики й співу у тому ж університеті, а згодом приєдналася до ансамблю „Мальви", з яким вона співає і тепер.

Проте манить Галю ширший світ — культурно-мистецьке життя української громади в Ню Йорку, „де такі великі можливості пірнути у музичний світ, побувати на виставках, концертах, музеях".

Тому Г.Левунь вирішила, якщо трапиться нагода знайти працю або перекладачкою в ОН або у банку, переїхати на схід, у Метрополію Ню Йорку, а, влаштувавшися тут, мріє випустити плиту, чи то з якоюсь групою, чи сама. Торкнулися ми злегка її „сердечних" справ. Їх вона аж ніяк не відкидає, „але вони не мають у мене першенства... Може, згодом, колись...", додала вона.

Розмова знову сходить на Союзівку: „Ще хотіла я згадати про пана Кваса. Він — дійсно батько всіх молодих людей. Як він ними цікавиться, як допомагає!" А для Оселі, яка тепер святкувала своє 30-річчя, у Галі повно побажань — щоб вона, Союзівка, і у своє 100-річчя була „таким же чудовим місцем для молодих і старших, де люди зустрічаються, знайомляться, зберігають свою українську культуру... вдягаються у вишивані одяги, як це прегарно було під час Полтавсько-гуцульського вечора".

З жалем від'їжджала вона, бо вже незабаром мусить повернутися до праці. А ми, побажавши їй здійснення її мрій, з неменшим жалем попрощали цю молоду українську ентузіастку, що так любить усе рідне, своє, і висловлює свої думки чудовою плинною українською мовою.

ВИСТАВКА В. САВЧАКА В ОМУА

Ню Йорку, Н.Й. — В неділю, 26-го вересня ц.р., о год. 1-ій по полудні тут у приміщенні галерії Об'єднання мистців українців в Америці при 136 Друга авеню відбулося відкриття виставки картин Володимира Савчака з Австралії. Виставка буде відкрита в будні від 6-8 вечором, в суботу і неділю від 1-8 вечором і триватиме до 3-го жовтня включно.

ТРАДИЦІЙНА ПЛАСТ-СУМ ЗАБАВА

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Пластова Станиця і Осередок СУМ-А в Джерзі Сіті, Н.Дж., влаштовують тут у суботу, 9-го жовтня ц.р., о год. 9-ій вечора у великій залі Українського Народного Дому при 90-96 Фліт вулиця — традиційну вже Пласт-СУМ забаву. Грати-ме оркестра „Червона калина". Організатори запрошують на цю імпрезу молодь і старше громадянство.

В Америці

ІНФЛЯЦІЯ В ЗСА ЗМЕНШИЛАСЯ, ЯК ПОДАЮТЬ офіційні чинники. У місяці серпні ціни зросли лише на три десяті відсотка, і це є доказом, що висота інфляції на біжучий рік може бути найнижчою від шести років. Вже ж ціни в 1982 році вже зросли на 5,1 відсотка, але в загальному очікують зріст цін в тому році нижче 5,5 відсотка, що буде найменшим зростом від 1976 року. Зменшення інфляції в біжучому році це вислід ощадної грошової політики Федеральної ради фінансових резерв, як також тому, що не змінилися ціни на харчі, мешкання і паливо, а ціни деяких харчових продуктів і газоліни в останніх місяцях дещо впали.

ДОРАДНИКИ ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА РЕҐЕНА ствердили, що проблема абортів та інших соціяльних питань не є ключевими у виборчій кампанії і тому в майбутньому Президент буде говорити на ті теми лише для такої публіки, яку ті справи цікавлять. Крім того дорадники президента Реґена уважають, що він може стратити багато голосів, якщо буде оминати тему економічної кризи, а посвячувати більше часу справам абортів і молитви в школах, бо для більшости слухачів ті проблеми є тепер друґорядними.

ЧОТИРОДЕННИЙ СТРАЙК ЗАЛІЗНИЦЬ, ТАК пасажирських, як і транспортових закінчився на зарядження Президента і згідно із законом Конгресу, щоб не довести до більшої економічної кризи. Водії поїздів розпочали цей страйк в неділю 19-го вересня і це спричинило цілковиту переву у залізничному русі в більшості країни, зокрема в Чикаго і його околицях, якщо йдеться про пасажирські поїзди. Здержання транспортових поїздів, викликало застій в доставі харчів та інших матеріялів для промислу і коштував промисловців 1 більйон долярів втрати кожного дня.

ХУАН В.КОРОНА ДІСТАВ ВДРУГЕ ПРИСУД ЗА вбивство 25-ох фармерських робітників у Каліфорнії ще у 1977 році. Лава присяжних, що складалася із п'ятьох жінок і сімох чоловіків радила 54 години на протязі десятьох днів, заки дійшла до рішення визнати Корону вдруге винним за те вбивство. Суд над Короною тривав сім місяців і його кошти виносять 5 мільйонів долярів. Це найвищі судові кошти в історії процесів у Каліфорнії.

В КАЛІФОРНІЇ ЗАСУДИЛИ ДЕСЯТЬ ЛЮДЕЙ, в тому восьмеро із тієї самої родини за те, що вони нелеґально спровадили до ЗСА 50 індонезійців і продали їх потайки, як прислугу багатим американцям. Присуд прийшов після довгих місяців розшуків ФБІ та іміґраційних чинників.

СТУДІЇ РЕЛІГІЙНИХ ГРУП В ЗСА СТВЕРДИЛИ, що в останніх роках куди менше американців стає членами церков, як це було раніше. Кількість членів церков в роках 1971 до 1980 ніяк не стоїть у пропорції із приростом населення, бо лише 4,1 відсотка населення стало членами церков, а приріст населення був 11,4. Найбільшою проблемою є відхід від приналежности до церков середніх віком американців, тому що досі саме ця група була стрижнем всіх віровизнань. Ствердження зроблено на підставі даних від 111 християнських і жидівських церковних груп.

У світі

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ ЗВЕНУВСЯ до обидвох ворогуючих сторін, Ізраїля й сусідуючих з ним арабських країн, щоб вони старалися у мирний спосіб полагодити існуючі на Близькому Сході конфлікти і не допускали до чергових війн, у яких, при теперішній техніці, гине більше цивільного населення, як вояків. Буш підкреслив, що Ізраїль має право на самостійне існування, але також палестинський нарід не може вічно жити у переселенчих таборах, бо й він має право на власну територію і власну самоуправу. На думку віцепрезидента політика ізоляції і виключности палестинців, які розкидані по різних країнах арабського світу, переважно сусідуючих з Ізраїлем, створює непотрібні завогнювання у відносинах між Ізраїлем і його сусідами. Палестинці, каже віцепрезидент, також не можуть вести вічної війни проти Ізраїля, а мусять собі усвідомити, що полагодження їхньої справи дуже тісно пов'язане з визнанням Ізраїля як самостійної держави на Близькому Сході.

У ЄРУСАЛИМІ, А ОСОБЛИВО ПІД БУДИНКОМ у якому мешкає прем'єр-міністер Менахем Беґін, далі відбуваються демонстрації опозиційних до теперішнього уряду груп. В кінці минулого тижня біля 3,000 демонстрантів носили плякати і викрикували гасла: „Беґін мусить відійти!", домагаючись резиґнації не тільки від прем'єра М.Беґіна, але також від міністра оборони в його уряді Арієля Шарона. Не зважаючи на те, що Беґін погодився вже на створення спеціяльної комісії для дослідів масового вбивства палестинців у двох таборах у Бейруті і навіть обіцяв найменувати на голову цієї комісії когроесь із суддів найвищого суду Ізраїля, незадоволені його політикою ізраїльці все одно домагаються димісії уряду і розписання нових парляментарних виборів.

БРИТАНСЬКІ ГАЗЕТИ ПОМІСТИЛИ ІНФОРМАЦІЇ від своїх кореспондентів у Східній Европі, у яких натякається, що лівійський диктатор полковник Муамар Каддафі намагався переконати чехо-словацьких лідерів про потребу відкриття на території тієї держави вишкільного табору для підготови майбутніх терористів, чи як він їх називає, „борців проти капіталістичної системи". Стало відомо, що розмови з Каддафі вели із чехо-словацької сторони відомий Василь Біляк, член секретаріяту ЦК КПЧ і секретар ЦК Нильос Якєс. На бенкеті, у якому брав участь також президент Чехо-Словаччини Густав Гусак, Каддафі говорив про „зворотний пункт у відношеннях між Лівією і Чехо-Словаччиною".

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО РОЙТЕРС, покликаючись на пакистанські й індійські джерела інформує, що Совєтський Союз не тільки веде боротьбу проти афганського руху спротиву, винищуючи при тому цивільне населення, яке мабуть симпатизує з повстанцями, але також економічно експлуатує Афганістан, який дуже багатий на родовища природного газу. Москва вивозить з Афганістану газ за нижчу ціну, як вона продає свій для країн західньої Европи і деяким своїм сателітам. Майже 90 відсотків афганського природного газу вивозиться до СССР, а звідти перепродається до інших країн за вищу ціну. Афганські офіційні комуністичні чинники, чи так званий уряд, насаджений Москвою, потішає населення тим, що СССР, у заміну за газ, доставляє до Афганістану інші потрібні товари, але економічні спостерігачі кажуть, що крім поганих сірників, парфумів і „водки", вони не зустрічають в Афганістані вартісних і потрібних товарів широкого вжитку, яких, до речі, є дуже обмаль в самому СССР.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вимовна Проклямація

В дні 21-го вересня ц. р. президент Роналд Реґен видав спеціяльну Проклямацію в пошану й відзначення Української Гельсінкської Групи з нагоди 6-річчя її заснування.

В Проклямації сказано, що ,,довгі терміни ув'язнення членів Української Гельсінкської Групи за їхню хоробру діяльність, щоб добитися більшої свободи в Україні, становлять графічний доказ, що комунізм нездібний змагатися з принципами свободи на форумі ідей".

В дальшому в Проклямації читаємо:

Відзначуючи цю шосту річницю заснування Української Гельсінкської Групи, ми поновлюємо нашу рішучість не забувати про хоробру боротьбу українського народу за його невід'ємні права і прирікаємо зробити все, що ми можемо, щоб полегшити страждання цих українців, що їх переслідує совєтська влада за їхні спроби користуватися їхніми правами".

Як відомо, ще в травні ц. р. конґресмен Бернард Дваєр з Ню Джерзі вніс резолюцію в Палаті Репрезентантів в пошану членів Української Гельсінкської Групи, яку засновано в Києві 9-го листопада 1976 року.

В дні 21-го червня 1982 року Сенат ЗСА ухвалив узгіднену резолюцію ч. 205 уповажнюючи і закликаючи Президента ЗСА відзначити день 9-го листопада пошануванням Української Гельсінкської Групи.

Це перший раз в новітній історії Америки, що Президент ЗСА проголосив спеціяльну Проклямацію виключно для відзначення українських діячів, які борються проти насильної русифікації і поневолення українського народу.

Пригадуємо, що президент Вілсон видав був Проклямацію, проголошуючи 17-го квітня 1917 року ,,Юкрейнієн Теґ Дей" (День Української Збірки), під час якого то дня українські громади по всіх місцевостях Америки переводили збірки для українських жертв війни.

Тепер Проклямацію видав президент Реґен, коли Московська Гельсінкська Група, в якій остало всього трьох членів, розв'язалася, і коли майже всі члени української, литовської, вірменської і грузинської груп є виарештовані й засуджені.

Осінню 1981 року ген. Семеон Цвіґун, один із заступників шефа КҐБ Юрія Андропова, писав в російському ,,Комуністі", що в Україні ув'язнено ,,40 українських націоналістів", тим самим ,,покінчено" з українським правозахисним рухом. Це саме повторив тоді голова українського КҐБ, ген. Віталій Федорчук, пишучи в українському комуністичному журналі ,,Під знаменем Ленінізму", що ,,погубні впливи" польської ,,Солідарности" ,заохочували українських націоналістів, сіоністів і антирадянських клерикалів до антидержавної діяльности" в Україні і в інших республіках Совєтського Союзу.

Проклямація президента Реґена не тільки відзначує членів Української Гельсінкської Групи, але посередньо наголошує боротьбу українського народу за збереження своїх власних культурних надбань і традицій, які тепер падуть жертвою русифікації й російсько-комуністичного поневолення.

Не зважаючи на те, що Московська Гельсінкська Група була куди більше розреклямована, як українська, такими велетнями російського націоналізму як Солженіцин, Сахаров, Сінявський та інші, ця Група не удостоїлася такого відзначення Президентом Америки. До речі, не мали такого відзначення три інші Гельсінкські групи — литовська, вірменська і грузинська.

Остання офіційна Проклямація Президента Америки в українській справі доказує, що українська громадськість може зробити у вільній Америці. Треба згадати, що в тому напрямі спеціяльні зусилля були зроблені такими організаціями як Американці в Обороні Людських Прав в Україні й інші, як також поодинокі одиниці, які виступали зі своїми зізнаннями в різних американських комісіях в Конґресі, зверталися з проханнями до своїх законодавців тощо.

Цей тріюмф української діяльности повинен заохотити всіх до щоденної і мозольної праці для ширення відомостей про Україну та страждання українського народу під пануванням тоталітарної Москви. А в День Української Гельсінкської Групи, згідно із закликом Президента, слід пошанувати наших братів і сестер гідно, масово і голосно.

МАРШАЛ ВІКТОР КУЛІКОВ, головнокомандувач військ Варшавського Пакту, перестеріг в кінці минулого тижня З'єднані Стейти Америки, що їм ніколи не вдасться осягнути переваги не тільки в нуклеарній, але в жадній зброї, бо ,,соціялістичні країни" мають усі спроможності держати свою оборону на найвищому рівні. Одним словом, кажуть, політичні й військові спостерігачі, СССР готовий збільшити свій військовий бюджет, який і без того є дуже високий. Очевидно, Куліков всю вину за ,,перегони в зброєнні" скинув на Адміністрацію президента Роналда Реґена, яка, мовляв, ,,політикою дозброювання довела американську економію до стану стаґнації, не згадуючи про 12 мільйонів безробітних". Совєтський маршал закидає Р. Реґенові, що він у своїх калькуляціях не бере до уваги потенціялу другої сторони, яка ,,придивляється, що діється по тамтій стороні". Про совєтську перевагу у різних родах зброї, зокрема нуклеарної, Куліков не згадував.

Ярослав Стасик

ЩО РОБИМО ДЛЯ ПОНЕВОЛЕНОЇ УКРАЇНИ

Такі та інші думки насуваються мені, та йдучи за ними, запитую себе, чи використовуємо ми все те, що в наших силах, а особливо нашу спроможність добитись розголосу про тих незлічених українських патріотів, які, щоб рятувати від ґеноциду український нарід та все те, що кожному українцеві святе, віддали себе на жертовник нескореної української нації, і тим самим стали на перешкоді московському імперіялізмові зробити з українського народу послушного ,,робота", перемінити його в совєтську, чи радше російську людину.

Спостерігаючи українське організоване життя в діяспорі, приходжу до висновку, що в більшості все те, що робимо, діється припадком, без жадного плянування та без постійної тяглости. Причин такого стану у нас багато, та, мабуть, найважливіша та, що ми розсварені і вкладаємо всю свою енерґію на поборювання один одного. Дається дуже відчувати брак лідерів на своїх місцях та справжньої централі, яка координувала всі наші зусилля і тримала руку на живчику нашого суспільно-політичного життя та надавала напрямні — що і як краще зробити.

Це не значить, що в нас зовсім немає мудро запляонованих і проведених акцій, які б не знаходили широкого відгуку навіть у всьому світі. Навпаки — ми їх маємо, особливо коли в них беруть участь державні чинники чи представники американських установ, стаючи в обороні наших конкретних домагань. Під напором таких акцій інколи Москва поступається з тим наміром, щоб збити з пантелику світову публічну думку про своє безправ'я над поневоленими народами, зокрема українським.

Москва постійно своїм пропаґандистським апаратом намагається українську діяспору сцаплюжити як німецько-фашистських вислужників до людовбивства включно. На ці теми вона змайструвала й випустила в багатьох мовах світу масу різних брошур та памфлетів наклепницького змісту. А щоб доказати правдивість своєї пропаґанди останнім часом вона вдалась до американських судових заль, фальшує документи та підставляє фікційних свідків. Йде цілковито на руку жидам в оскаржувані українців за ґітлерівський голокост, підказуючи лівизні американської преси, радіо та телебачення різного роду провокації та сенсаційність.

Яка ж наша протиакція?

Слід сказати — майже ніяка. Ми ставимось до всього за приповідкою ,,моя хата скраю". Чи неспосібні ми чи заліниві проаналізувати московські затії, щоб дати їм належну відсіч правди?!

У нашій пресі тільки тут і там появляються короткі коментарі, які без значення хоч би й тому, що пишуться вони для української спільноти, замість щоб впливати на опінію широкого світу зрозумілими йому мовами. Для Москви ґітлерівський голокост став ще одним засобом насторожувати світ супроти української еміґрації як ґітлерівських колябарантів, щоб зовсім послабити її заходи розкрити перед світом московський голокост 1932 і 1933 років, коли то виморено голодом мільйони українського народу.

Що слід робити?

Маємо достатню кількість різних комітетів, які вкладають багато праці в оборону українських політичних в'язнів. Та ці комітети не діють гармонійно в плянуванні будь-якої оборонної акції. Теж демонстрації на допомогу таким акціям у нас такі мізерні, що інколи діють замість на шкоду на користь Москві.

Число учасників таке мале і непомітне, але для Москви достатнє, щоб у своїй пропропаґанді кричати, що на стільки десяток тисяч українців в даному місті ЗСА чи Канади (звичайно в таких випадках число насі вдесятеро перебільшує) взяло участь в демонстрації всього кілька десяток чи найвище сотень недобитків з ,,фашистських поплентачів" і цим самим дати до зрозуміння, що всі інші українці з демонстрантами не солідаризуються.

Якого виходу шукати?

Правду кажучи, в такому стані в якому живемо, тяжко піднайти рецепту нашого діяння, і немає вигляду на покращання ситуації. Одної централі, яка б об'єднувала всі прошарки українського суспільства в нас немає. Через СКВУ теж тяжко будь-що зробити, а як виходить, то й Церкви не мають належного голосу, щоб впливати на громаду в правильній співпраці.

За вказівками краю українські дисиденти, які були членами Гельсінкської групи в Україні, вибравши волю, створили ЗП УГГ, та на це представництво були жалюгідні очорнювання, що це представництво примусило до деякої міри стояти осторонь від українського організованого життя. На мою думку, чи не було б вихідною точкою, якби всі комітети, які займаються оборонною акцією українського питання у вільному світі, увійшли до ЗП УГГ, вибрали відповідну екзекутиву, завданням якої було б кермувати всілякими політичними оборонними акціями та розкриваннями московського ґеноциду в Україні. Створивши таку екзекутиву, буде можливо проводити різні акції пляново та рівночасно в цілій країні. Хочу вірити, що українське суспільство дало б свою підтримку як морального, так і матеріяльного характеру. А вже напевно ці організації, які тепер опинились в комітеті за правопорядок, докладали б усіх зусиль, щоб намічені заходи цієї екзекутиви були успішними.

І щойно тоді українці на поселеннях частинно сповнять свій обов'язок супроти поневоленої України та тих борців, яких Москва винищує по тюрмах та концтаборах.

В СТЕЙТІ МАССАЧУСЕТС СХВАЛИЛИ ЗАКОН, який дозволить його горожанам висловити в часі виборів свої погляди щодо зброєння. У цих виборах мешканці Массачусетс будуть вперше голосувати чи вони бажають ,,замороження нуклеарного зброєння і його зменшення".

ОПЛДМ за відродження культу дитячої книжки

У сьогоднішніх часах присмерку, знецінення, а то й повного заперечення та відкинення духових вартостей, зокрема в ділянці культурного життя, Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді (ОПЛДМ) підняло акцію відродження, вирощування і поширювання культу книжки та взагалі друкованого мистецького слова в усіх його різновидах серед дітей і молоді. Цією акцією ОП—ЛДМ хоче зацікавити всю нашу громаду, поскільки це лежить у інтересі нашої спільноти на поселенні. Поміч в успішному веденні цього діла потрібна зокрема з боку батьківського дому, школи, юначих організацій, кіл духовенства, прицерковних братств тощо.

Використовуючи традиційні Місяці Книжки — жовтень і листопад, ОПЛДМ випрацювало рамовий плян ударної акції за друковане мистецьке слово для молоді, а в своєму осідку, Торонто, уклало конкретну програму, за здійснення якої робить інтенсивні заходи й приготування на терені Канади. До подібної акції, правління ОПЛДМ заохохочує й закликає свої клітини, управи шкіл та проводи юначих організацій і зацікавлених та охочих громадян, які розуміють вагу справи для збереження нашої національної субстанції і культурних надбань поза межами материка.

Суґерований рамовий плян цієї акції включає: пов'язані з нею доповіді, панелі, публіковані есеї; авторські вечори письменників для дітей і молоді; літературні спроби юних авторів і їхні публічні виступи; рисунки, малюнки, ілюстрації, що стосуються мистецького оформлення книжки; концерти, деклямації, інсценізації, п'єски; виступи дітей у радіомовленнях, телевізійних показах, дописи до преси; збирання дітьми сентенцій і висловів видатних людей про друковане слово; влаштовування виставок дитячої й юначої книжки з принагідною програмою; засновування Гуртків Юних Книголюбів; заохочування молоді призбирувати домашню бібліотеку та користуватися громадськими бібліотеками; змагання в читанні книжок.

Старші громадяни беруть активну участь у згаданих заходах як їх дорадники, організатори, реалізатори, інформують пресу про проброблену працю, присилають есеї, світлини до запляонованого правлінням ОПЛДМ бюлетеню ,,Ми і наші діти", який повинен появитися ще цього року.

Окремо звертається увагу письменникам для юнацтва на проголошений раніше конкурс на повість для рідношкільників, який продовжено до кінця травня 1983 року з нагородами в сумі: 1,000 дол. (перша), 500 дол. (друга) і 250 дол. (третя). Надіслані твори оцінить жюрі в складі: д-р Олександра Копач, ред. Володимир Барагура мґр Антонина Горохович і студенти — Тася Сагайдаківська та Роман Бащук.

Свято Книжки в Торонто заплоноване на 31-го жовтня ц. р. в приміщенні Інституту св. Володимира при вул. Спадайна ч. 620. В програмі Свята буде: виставка книжок і мистецьких робіт, виступи дітей і молоді та доповідь на тему ,,Книжка в процесі розвою національно-культурного життя народу", яку скаже ред. Володимир Барагура. Завершенням Свята Книжки буде авторський вечір письменників-членів ОПЛДМ 28-го листопада ц. р. в залі Свят-Миколаївської Школи при вул. Белвудс Квін ч. 500.

З цього короткого перегляду читачі переконаються про вагу порушеної проблематики, про можливості позитивно її розв'язати та про конкретні заходи, які вже проблено, щоб започаткувати її здійснення. Спільними силами напевно вдасться нам бодай частинно зреалізувати сподіване.

(вб)

Іванна Рожанковська

НАПЕРЕДОДНІ ЖІНОЧОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

На наших очах виросло на еміґрації кілька поколінь жінок українського роду: діти давньої еміґрації; ті, які приїхали сюди малими дітьми і врешті тут роджені діти батьків нової еміґрації. Скільки їх? Не знаємо. В українськім середовищі, жіночих, професійних організаціях, наукових, культурних установах їх дуже мало. Де вони? Чому їх не має між нами? Чи передають вони своїм дітям свідомість українського походження? Чи хотіли б мати зв'язок з українською громадою? Чи хотіли б своєю участю, знанням, фінансовою підтримкою причинитися до збереження культурних і матеріяльних надбань українського населення та продовжувати його існування?

На ці питання можуть відповісти лише вони самі. Союз Українок Америки подбав про форум для розгляду цих питань, ініціюючи скликання жіночої конференції. Гурт молодих жінок, членок і не-членок СУА, перебрав цю ініціятиву і з запалом взявся до організування Конференції. На доцільність її вказує хоч би заввага одної з учасниць першого засідання Організаційного комітету: ,,Це вперше нас питають, що ми думаємо, а не накидають нам своїх поглядів".

Комітет поробив заходи для зібрання якнайбільше адрес незорганізованого жіноцтва та розіслав запитник, що став підставою оформлення програми Конференції. Чотирнадцять питань покривало широкий діяпазон тем для дискусій. Відповіді на запитник були несподіванкою для самого комітету.

Найбільше зацікавлення викликали такі теми, як українська ідентичність, українська мова, наслідки асиміляційних процесів, майбутність українських шкіл, організацій молоді, натомість позаду залишилися такі теми, як боротьба за рівноправність жінок, сьогоднішня структура української громади та її проблеми, міжнародний жіночий рух. Слід підкреслити, що відповіді на запитник прийшли з усіх закутків Америки, навіть з Канади, деякі від жінок третього і четвертого покоління. До участи зголосилися також мужчини. Численні ентузіястичні дописи на запитниках про потребу Конференції, готовість співпраці і участи, додали Організаційному комітетові ще більшого запалу до праці.

Діяльність комітету припинилася на короткий час наслідком трагічної смерти першої його голови, невіджалуваної Оленки Савицької. Провід перебрала братова покійної Гандзя Савицька, що від початку поділяла ентузіязм св. п. Оленки і брала активну участь у праці комітету. Під її вмілим керівництвом підготова до Конференції добігає до кінця.

Уже за кілька днів зустрінеться на Союзівці кількасот жінок українського роду, різного віку, різних шарів української спільноти, для розгляду проблем, що в загальному зводяться до питання дальшого існування українського поселення. Невимушена атмосфера Конференції сприятиме свобідній дискусії, виміні думок і досвіду.

Цього роду конференції не є щоденним явищем у нашім середовищі. Ми звикли до організаційних зборів, з'їздів, конґресів, наукових конференцій, що мають згори визначені завдання і цілі, заздалегідь підготовлені резолюції. У нас рідко трапляється нагода свобідної виміни думок, що, може, але не мусить, дати конкретні результати.

Важко передбачити вислід Конференції, доки учасниці не скажуть свого слова. Це слово може розчарувати авторів деяких статтей на тему Конференції, що появилися в українській пресі, які переочили устійнену програму Конференції і суґерують учасницям теми і проблеми, які їх не цікавлять та до яких вони не плянують займати становища.

Головною ідеєю ініціяторів була зустріч якнайширших кіл жіноцтва для з'ясування питань, що його цікавлять і турбують. Ця ідея здійснюється завдяки жертвенній, наполегливій праці Організаційного комітету. Є підстави сподіватися, що конструктивні наради дадуть позитивні висновки і важливий почин молодих ентузіясток увінчається успіхом.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

У 50-тиріччя мистецької творчости Андрія Коваленка

Цього року припадає 50-та річниця мистецької творчости Андрія Коваленка. Щоб відзначити цей заслужений ювілей, Товариство ,,Самопоміч" влаштовує образотворчу виставку ювілята 8,9 і 10-го жовтня у ґалерії товариства (Дім Сеньйора) в Чикаґо.

Андрій Коваленко народився на Запоріжжі 1913 року. Перші творчі прояви в Андрія виявилися змалечку, коли ще хлопцем мав нагоду придивлятися до праці гончарів, які мали свої робітні поблизу Коваленків. Він захоплювався їхнім майстерним виробом народного керамічного посуду. Згодом, він розпочав студіювати мистецтво і справжнє покликання Андрія виявилося у рисунку і малярстві.

Після Другої світової війни Андрій опинився в Німеччині, в таборі переселенців у Райтерсліґе, в якому він розмалював українську православну церкву, робив і малював сценічні декорації для таборового театру, вчив малювання в школі та малював портрети урядовцям-американцям. У 1947 році Андрій виїхав до

(Закінґення на стор. 4)

ЛЕГКОАТЛЕТИЧНИЙ ЧЕМПІОНАТ ЕВРОПИ БЕЗ УКРАЇНИ

I

Атени, Греція (УІС ,,Смолоскип"). У столиці Греції Атенах від 6 до 12-го вересня 1982 року відбувся XIII з черги чемпіонат Европи з легкої атлетики. В ньому брали участь 31 европейська країна, а в тому Ґібральтар, Ліхтенштайн і Сан Маріно. Знову, як і в усіх інших міжнародних спортивних змаганнях, дві східньоевропейські країни, члени Об'єднаних Націй — Україна і Білорусь у цих змаганнях участи не брали.

На Европейському Чемпіонаті мав повну пресову акредитацію кореспондент ,,Смолоскипа" О. Зінкевич, репортаж якого подаємо нижче.

Із СССР до Атен прибуло 122 спортсмени, які географічно розподілялися так: Російська Федерація (РСФСР) — 72 спортсмени, Україна — 18, Білорусь — 11, Прибалтійські країни — 10, інші республіки СССР — 11.

На відміну від інших міжнародних спортивних змагань (а втому й олімпійських) СССР вислав до Греції аж 44 журналісти: 24-ох із Російської Федерації, одного з України, двох з Білорусі, дев'ятьох із Прибалтики, вісьмох з інших республік СССР.

Українські спортсмени, які прибули до Греції, живуть у таких містах: сім у Києві, три в Одесі, і по одному — у Львові, Запоріжжі, Нікополю, Донецьку, Кременчузі, Дніпропетровську, Ніжині та в Їжевці.

В загальному у перших двох тижнях вересня в Атенах було коло 400 осіб із СССР — делеґати на Конґрес міжнародної федерації аматорської атлетики, спортсмени, журналісти, тренери, обслуга.

Українська участь у пресових конференціях

Офіційне відкриття Чемпіонату Европи з легкої атлетики попередили дві пресові конференції, у кожній з яких взяло участь по кількасот представників преси, радіо і телевізії (на чемпіонаті були акредитовані 1,004 чужинецькі кореспонденти).

На першій пресовій конференції, у понеділок, 6-го вересня 1982 року, у великому пресовому центрі, виступили президент XIII Европейського Легкоатлетичного Чемпіонату К. Лаліотіс і президент Екзекутивного Комітету Чемпіонату К. Кулюріс, які є міністрами в уряді Греції. На залі було присутніх також кільканадцять журналістів із СССР, а в тому й кореспондент ,,Вечірнього Києва" Липенко й журналісти зі східньоевропейських країн.

В часі запитів, другим з черги поставив питання кореспондент ,,Смолоскипа", нав'язуючи до того, що в чемпіонаті бере участь 31 країна Европи і лише дві країни зі Східньої Европи, члени Об'єднаних Націй, Україна і Білорусь до цих змагань не допущені. ,,Чому ці дві країни, члени ОН, позбавлені права бути тут заступленими", — запитав він.

Як можна було сподіватися, ціла заля зашуміла, почувши таке питання. По обличчі Кулюріса пробігла легка усмішка. Совєтські кореспонденти заворушилися, а один з них високо підніс магнітофон. Усі очікували, що відповість грецький міністер на таке питання.

— Справа України мені відома, — з притиском говорив він, а текст його слів на англійську мову перекладала перекладачка, — але не від нас залежить, чи Україна і Білорусь будуть брати окрему участь у таких міжнародних спортивних змаганнях. Ви знаєте, що в Україні немає окремого Олімпійського комітету. Від самої України залежить, чи вона буде брати окрему участь у міжнародних спортивних змаганнях, чи ні. Ми радо привітаємо Україну і Білорусь у Міжнародній федерації аматорської атлетики" (МФАА).

Іншої відповіді від екзекутивного президента МФАА не можна було сподіватися.

Після пресової конференції я особисто познайомився з К. Кулюрісом, дав йому свою візитівку і був дуже здивований, коли від нього почув:

— Мені ваша справа відома. Ми отримуємо ваш часопис ,,Смолоскип", і у нас навіть була дискусія чи дати вам пресову акредитацію... Як бачите, ми демократична країна... акредитацію отримали й використовуйте її, згідно з демократичними засадами.

* * *

У пополудневих годинах відбулася друга пресова конференція, яку радше можна назвати зустріччю і розмовою з американським негром Мозесом, героєм у легкій атлетиці. Сам він інженер фізики і механіки, олімпійський чемпіон, чемпіон світу який у 27 років життя почав студіювати медицину, щоб знати, що відбувається у людському організмі в часі великого фізичного і духовного напруження.

Простора заля в готелі ,,Каравель" заповнилася представниками преси, радіо і телевізії. Зустріч була попереджена даровими напитками, а опісля закінчена прийняттям із найкращим вибором грецького їдження.

В часі конференції Мозес поводив себе дуже скромно, гідно і давав дуже добрі відповіді про спорт, тренування, політику в спорті і його комерціялізацію.

Це була добра нагода поширити розмову з Мозесом на використання питання спорту і спортсменів для націоналізму і політичних цілей. Кореспондент ,,Смолоскипа" поставив питання Мозесові, чи він має будь-які пропозиції відносно усунення націоналізму і політики зі спорту і взагалі, як він до цих справ ставиться.

Він відповідав приблизно двадцять хвилин дуже логічно, зглиблюючи це питання. На закінчення, він запропонував, щоби Олімпійські ігри на постійно перенести до Греції.

Порушене питання було настільки актуальне, що у вечірніх годинах на грецькій телевізії показано, як український представник ставить питання Мозесові, і довші фраґменти з його відповіді.

Ані на одній, ані на другій пресовій конференції совєтські журналісти не ставили жадних питань, але зате записували на магнітофон їхній перебіг.

Виступ наш на обидвох пресових конференціях викликав зацікавлення українським питанням у спорті і допоміг ближче познайомитися з деякими журналістами, а згодом навіть близько з ними співпрацювати.

Українські матеріяли

До Атен ми зі собою привезли 150 чисел останнього випуску ,,Смолоскипа" і деяку кількість попередніх.

(Продовження буде)

Вакації у Військово-Історичному Музеї УВАН

Четверо студентів провело свої вакації на праці у Військово-Історичному Музеї УВАН. Завдяки програмі „Кекір Інтершип" провінції Манітоби Українська Вільна Академія Наук Канади отримала допомогу в каталогуванні бібліотеки УВАН та бібліотеки Військово-Історичного Музею УВАН, як також колекції журналів та часописів. Впродовж трьох місяців, від червня-липня працювали над цим проєктом: Ліда Корбутяк (це її другі вакації в УВАН), Данило Дубик, Лідія Гавришків та Йосиф Ференц. Всі вони з короткими тижневими вакаціями присвятили студентський відпочинок згаданому проєктові. До речі, в декого цей „тижневий відпочинок" навіть не був особистим, а був проведений у громадських обов'язках. Так, наприклад, Данило Дубик, старший пластун та братчик новаків, будував з новаками в літньому таборі „Українського Парку" космічну станцію „Терап'я"; Лідія Гавришків закінчила свій вакаційний час на пластовому з'їзді в ЗСА. Лідія Корбутяк, теж провідна пластунка, виконувала організаційні обов'язки, що зробив і Йосиф Ференц, відданий член СУМ-у.

Проєкт закінчено 3-го вересня передачею книжкових подарків для студентів. Куратор музею д-р Михайло Марунчак склав студентам сердечну подяку за прикладне виконування обов'язків, а Оксана Розумна, член Музейної комісії, побажала їм дальших успіхів в їхніх студіях й одночасно запросила їх на викінчення проєкту в наступному році.

М. Г-р

Відбулося засідання Організаційної комісії СУА

У першому ряді сидять (зліва): Ярослава Ґудзяк, голова 68-го Відділу, Сиракюзи; Таня Дурбак, голова Окружної Управи Південного Ню Йорку. Другий ряд: Надя Цвях, голова 85-го Відділу Сиракюзи, і організаційна референтка Окружної Управи Північного Ню Йорку; Марія Крамарчук, організаційна референтка; Ірина Шміґель, заступниця голови 47-го Відділу Рочестер; Іванна Мартинець, голова Окружної Управи Північного Ню Йорку; Ірина Сьолковська, голова 120-го Відділу, Рочестер. Третій ряд: Оксана Салдит, голова 49-го Відділу, Баффало; Оля Павук, член Організаційної комісії і членка 46-го Відділу Рочестер; Ірина Дорощак, член Організаційної комісії і членка 49-го Відділу Баффало.

Дня 20-го червня ц.р. відбулося у Рочестері, Н.Й., засідання Організаційної комісії Союзу Українок Америки. Конференція засягнула такі відділи Південної і Північної Окружних Управ Ню Йорку: 9-ий Бінґгемптон, 34-ий Коговз, 57-ий Ютика, 99-ий Вотервліт і 11-ий Трой (Південна Округа) репрезентувала голова Окружної Управи Тетяна Дурбак; Відділи 46-ий, 47-ий, 120-ий Рочестер, 49-ий і 97-ий Баффало, 68-ий і 85-ий Сиракюзи (Північна Округа) репрезентувала голова Окружної Управи Іванна Мартинець. Присутні були також голови шести відділів Північної Окружної Управи, як рівнож члени Організаційної комісії: Ірина Дорощак з Баффало і Ольга Павук з Рочестеру. Організаційна референтка Союзу Українок Америки Марія Крамарчук провадила нарадами, секретарювала Ірина Дорощак.

Речева програма дала змогу зробити докладний перегляд теперішнього стану існуючих Відділів на даному терені і приєднання нового членства, особливо молодого жіноцтва. Порушено справу вільних членок і подробиці заплянованої жіночої конференції на Союзівці. 47-ий Відділ організовує поїздку автобусом (коло 45 осіб) з Рочестеру спершу до Ню Йорку, щоб відвідати Український Музей, а відтак на Союзівку.

Голови обох окружних управ звітували докладно про стан відділів, після чого обговорювано усі можливості і перепони громадської праці. В сьогоднішніх часах суспільна праця вимагає далеко більше прерізних елементів, ніж це було пятдесят, тридцять, а навіть десять років тому. Обставини, в яких находиться сьогоднішня членка СУА вимагають знання, яке променіє не лише від серця, але також від розуму.

Організаційна референтка здала звіт з праці за час від червня 1981 до червня 1982 року та перевела на підставі звітних листків аналізу усіх відділів поодиноко. Зауважується зацікавлення молодих жінок працею в СУА, одначе, відчувається брак провідного активу у відділах, брак людей для різних, конечно потрібних завдань, недостача, а може й збайдужіння для атрактивної і плідної праці в організації. Віримо, одначе, що жовтнева конференція „Українська жінка у двох світах" увінчається успіхом і молоде жіноцтво виявить постійність та далекозорість у плянуванні та виконанні своїх завдань і не заведе сподівань спонзора Конференції, яким являється Союз Українок Америки.

Марія Крамарчук
організаційна референтка

Участь СФУЖО у Конґресі Міжнародного Жіночого Союзу

Міжнародна жіноча організація, колись під назвою „Суфраж", а тепер відома як „Альянс" — Міжнародний Жіночий Союз, здавна відома українському жіноцтву. Адже українки ніколи не жили в закутинках приземної екзистенції, в ізоляції здалека від світу.

Наші міжнародні зв'язки прадавні, ще з княжих часів. Десь там у музейній частині базиліки св. Марка у Венеції зберігається різьблена срібна таця (таріль), подарована володаркою - архонтесою Руси св. Ольгою цісареві Оттонові І. Це відблиск чару прадавньої України Х сторіччя серед коштовностей Европи. У Франції у Санлісі манастирі є пам'ятник - погруддя кн. Анни Ярославни, королеви Франції, що залишила світлу пам'ять про себе серед французів від часів династії Капітинґів з ХІ ст., а також пам'ятну грамоту Папи Римського з признанням для її чеснот, а у документальних грамотах підпис королеви — Анна реґіна. Подібних зв'язків зі світом багато, занотованих хронікарями й істориками і незанотованих.

У новітніх часах українські жінки також цікавилися світовими столицями: Марія Башкірцева, малярка, похована в Ніцці, Марко Вовчок (Вілінська-Маркович), що проживала колись в Дрездені і Парижі, Олена Пчілка, що відвідувала Відень, Софія Окуневська, перша лікарка наша (Швайцарія), а потім Леся Українка, що відвідувала Відень, Берлін, жила в Ст. Ремо в Італії, в Каїро, Єгипет, і багато інших. Наша державність 1918-1921 років — це нагода першого офіційного виходу на світову арену українського організованого жіноцтва. Створення Української Жіночої Ради, що очолена Софією Русовою брала участь у міжнародних конґресах. Та політична поразка державности не дала розгортати організованих зв'язків. Єдиний Союз Українок з осідком у Львові ще міг частково продовжувати цю справу. Так у 1928 році Союз Українок бере участь у Конґресі Альянсу, тоді „Суфражу". З цією самою організацією, Міжнародним Жіночим Союзом, довелося відновити зв'язки нашій Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій у 1955 році нашою участю в Конґресі на Цейльоні (делеґатка Олена Процюк, тоді з Австралії). Ми отримали були статус „братньої" організації і намагалися брати участь майже у всіх трирічних конґресах Альянсу по різних країнах. Пам'ятаємо, що на Конґресі в Дабліні була делеґаткою Ірина Павловська, а в 1964 році в Трієсті — Н. Пазуняк; останніми роками - О. Процюк.

Цим разом ХХУІ з черги Конґрес Альянсу відбувся в місті Гельсінкі, Фінляндія, від 25-го липня до 1-го серпня ц.р. Шведський Колеґіюм міста гостив у своїй амфітеатральній залі 29 офіційних делеґаток із вільних країн світу і дві „братні" організації - Міжнародну Жіночу Раду, яку представляла діячка Гелві Сапіла, і СФУЖО, яку довелося заступати мені. Разом усіх учасниць Конґресу було 148 осіб; були також представниці різних аґенцій Об'єднаних Націй. Характер організації Альянсу аполітичний, гуманітарно-феміністичний. Це було відзначення 90-ліття організації. Темою ХХУІ Конґресу була „затрудненість жінки". Головну увагу звернено на різні аспекти праці жінки в країнах Третього світу або в країнах, що є в процесі розвитку, головно Африки і Азії. Головою Альянсу є Олівія Блумер, британка. Вона й залишилася головою на наступну трирічну каденцію; інших членів управи перевибрано. Найчисленніші делеґації були з Фінляндії „Юніоні", що була господинею Конґресу, німецька делеґація „Фрауенрінґ" і делеґація Індії. Значну ролю в праці Конґресу відігравали також делеґатки Швайцарії, Великої Британії, ЗСА та Греції. Деякі делеґації з Африки та країн Азії Срі-Лянка (Цейльон) і Беглядеш були також активні. Виробленість провідних жінок, що провадили Конґрес, зокрема праці Комісій і реґіональних груп, була замітна. В резолюціях Конґресу говориться про спроби допомогти жінці у виконанні її праці, себто допомоги ззовні, технологією і новими законами, а також про способи, якими жінка Третього світу може сама організувати і улегшувати собі виконання родинних обов'язків.

Наголошувалася у резолюціях також необхідність взаємотолерантности, додержання людських і національних прав у всіх країнах світу. Це стосується, отже, і до країн так званого соціялістичного бльоку, хоча країни диктаторських режимів, де немає неурядових жіночих організацій, не належать до Альянсу. Тому на Конґресі не було представниць із країн з комуністичним чи соціялістичним режимом. Наша участь, як організації зі статусом братньої, була обмежена до праці комісій і до одного виступу на пленумі з привітанням від СФУЖО, звітом за три роки діяльности і вияснснням, чому ми турбуємося долею жінки в Україні та родини, з певними національно-суспільними й етичними прерогативами та запрошенням на ІУ Конґрес СФУЖО з зазначенням, що готуємося до відзначення 100-ліття Українського Жіночого Руху (1984 р.). Окрім того, делеґатка СФУЖО мала станок української жіночої преси і матеріялів про переслідуваних жінок і родин в Україні, опрацьованих д-р Н. Строкатою, та інформувала усно при всяких нагодах про стан в Україні і справи, з тим зв'язані.

Делеґатка СФУЖО відвідала при нагоді поїздки деякі складові організації СФУЖО в Европі — Український Жіночий Союз у Відні, ОУЖ Німеччини в Мюнхені, СУФранції в Парижі, ОУ Бельгії в Льєжі й інші осередки в місцевостях Шарлеруа, Серейн і в Лімбурзі, а також славне Франкополе (СУМ), що стало нагодою для ділових, а також щиротовариських розмов. Переважала тема IV Конґресу СФУЖО, що відбудеться восени (листопад 1982) та міжнародні зв'язки, а також потреби окремих осередків діяльности в Европі.

Н.Пазуняк

Помер д-р прав і поручник УСС Теофіль Шухевич

Св.п. д-р Т. Шухевич

У місті Требіч, Чехо-Словаччина, 15-го квітня 1980 року помер колишній УСС з 1914 року і суддя Теофіль Шухевич. Народився він у Садогурі, коло Чернівець, його батько Теофіль був священиком у парафії Українсько - Католицької Церкви, яка в тому часі належала до Станиславівської епархії. Гімназію закінчив у Чернівцях, а під час Першої світової війни перебув воєнну кампанію у Карпатах. У 1915 році вступив до чоти кінноти УСС, яку зорганізував і був її комендантом поручник Р. Камінський. З цією кіннотою він брав участь у запеклих боях 1-го липня 1917 року в селі Конюхів під Бережанами, де у боях попав у російський полон майже весь курінь УСС, а комендант кінноти УСС пор. Камінський поляг на полі бою.

В рядах І-ої бриґади УСС при УГА брав участь у боях під Львовом і як комендант Вишколу кінноти УСС відступив у липні 1919 року за Збруч. Там, в страшному чотирикутникові смерти, перебув двократну жахливу пошесть тифу. Після видужання був комендантом сотні в дивізії кінноти УСС, 1919-1920 роки.

По зірванню неприродного військового союзу з Червоною армією, хотів разом з іншими бриґадами УГА приєднатися до Дійової Армії УНР, але був разом з іншими підступно роззброєний поляками на Поділлі під Поскуровом і засланий до польського табору полонених до Тухолі на Помор'ю. З того табору пощастило йому втекти до Чехії.

Короткий час св.п. Теофіль жив у таборі Української Бриґади в Йзефові, виїхав до Праги і там закінчив правничі студії на Празькому університеті ступенем д-ра прав. В часі незалежности Карпатської України, він зголосився до чинної військової служби в Хусті.

Тому що у повоєнній Польщі було неможливо для нього одержати працю, д-р Теофіль Шухевич залишився аж до смерти в Чехії, і був там суддею в Требічі аж до емеритури. Помер він 15-го квітня 1980 року в Требічі і там похоронений.

Св.п. Т. Шухевич походив зі знаного патріотичного роду Шухевичів, нащадки якого відіграли визначну ролю у культурно - національному житті Галичини та в боротьбі за Українську Державу. Ось деякі з них: проф. Володимир Шухевич, відомий громадський і культурний діяч, етнограф, автор великої праці про Гуцульщину, найкращої того роду до сьогодні, дійсний член НТШ, основник і видавець журналу для молоді „Дзвінок"; інж. Володимир Шухевич, син проф. Володимира, сотник УСС; д-р Євгена, брата Володимира), отаман УСС і УГА, автор „Споминів" і оборонець у політичних процесах за Польщі. Генерал Роман Шухевич — Тарас Чупринка, син судді Осипа Шухевича і внук проф. Володимира Шухевича, комендант УПА.

Юрій Шухевич (син ген. Романа Ш.), який і досьогодні карається на засланні за те, що не відрікся свого батька і стоїть за права свого народу.

Дмитро Микитюк

ДОДАТОК

У вістці про вибір „Міс Союзівки" („Свобода" з 23-го вересня ц.р.) під час мистецької програми конферансьє Аня Дидик представила теж асистента-редактора „Українського Тижневика" Марту Коломиєць та кілька присутніх секретарів відділів УНСоюзу. — Ред.

Данціґери завершили працю.

Після Другої світової війни по цьому боці океану опинилося значне число наших інженерів, що студіювали в 1922-1945 роках у Данціґу, теперішньому Ґданську. До них „пристала" назва данціґери.

Данціґська Політехніка заступала українцям з Польщі знищену поляками Українську Тайну Політехніку у Львові та виховала інженерів для виростаючого українського промислу в Галичині. Вільне Місто Данціґ служило в тих часах важливим вузлом зв'язку та комунікації з закордоном для наших політичних, леґальних і нелеґальних (УВО, ОУН) організацій у Польщі.

Восени 1972 року данціґери, що жили в ЗСА та Канаді, відбули свій з'їзд на Союзівці в 50-літню річницю прибуття до Данціґу українських студентів. На тому з'їзді інж. А.Мілянич піддав думку зібрати матеріяли і видати книжку про український студентський осередок в Данціґу. З'їзд одобрив ту думку, і для зібрання матеріялів та видання книжки вибрано Архівну комісію данціґерів. Ця комісія і редакційна колеґія старались виконати покладене на них завдання і у висліді їх довгої та наполегливої праці в 1980 році появилася з друку „Пропам'ятна книга данціґерів. До її видання причинилися найбільше, крім ініціятора, інженери — В.Шиприкевич, З.Кохановський, В.Онишкевич, св. п. Б.Підгайний та С.Ґеник-Березовський. І це заслуга їх і інших колеґ, що допомагали, що плянована книжка появилася, не дивлячись на ділові і фінансові труднощі. Метою видавців книжки було не тільки подати історію свого осередку, але теж заохотити студентів інших осередків видати свої мемуари та збудити нові корисні ідеї серед теперішніх наших студентів.

Рецензії у майже всіх українських публікаціях на Заході одобрили книжку і оцінили, що у книжці подані вартісні відомості про частину українського життя між двома світовими війнами. Книжки розіслано до усіх українських установ і бібліотек, головних бібліотек Америка і Канади, усім данціґерам, їх рідним та багатьом особам, пов'язаним з українським студентським рухом.

27-го серпня ц.р. інженери д-р Б.Гнатюк і М.Романець перевірили книжкову і грошову господарку Архівної комісії та ствердили, що всі зобов'язання виконані. Зібрані архівні матеріяли вирішено передати до якоїсь установи, що збирає архівні матеріяли українського поселення у ЗСА чи Канаді. Архівна комісія данціґерів уважали, що покладене на неї завдання виконане, і вона розв'язалась.

Можливо, що Комісія не змогла знайти всіх зацікавлених книжкою, тому що залишилось кільканадцять примірників „Пропам'ятної Книги Данціґерів". Бажаючих мати це видання просимо писати на адреси інженерів: З.Кохановський, 123 La Rose Ave., Apt. 203; Weston, Ont., M9P-3T3, Canada, або В.Шиприкевич, 1006 Chelten Ave., Philadelphia, Pa. 19126, USA.

Архівна комісія данціґерів

ПЛАСТОВА ЗАБАВА

Нюарк, Н.Дж. — Курінь старших пластунів „Чортополохи" влаштовує в суботу, 9-го жовтня забаву в Українському Народному Домі при 140 Проспект вул. в Ірвінґтоні, Н.Дж. Початок о год. 9:00. Гратиме оркестра „Веселка". Вступ 7 дол.

ДОДАТОК ДО ДОПИСУ

У нашому спомині про св. п. протопресвітера о. Петра Маєвського під заголовком „Вшановуючи пам'ять священика і патріота" („Свобода" ч. 165, 1-го вересня ц.р.) ми не подали, що на похоронній відправі прощали спочилого вуйка і духовного опікуна, св. п. П. Маєвського також і його найближча рідня, сестрінка Стефанія Порайко з мужем Осипом.

Д-р Святослав Шумський

ПРИМАС ПОЛЬСЬКОЇ РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ Церкви архиєпископ Юзеф Ґлемп відвідає в жовтні З'єднані Стейти Америки і Канаду і тут зустрінеться з численними своїми земляками та офіційними особами обидвох країн. Є певні познаки, що архиєпископа Ю. Ґлемпа прийме на окремій авдієнції президент Роналд Реґен, а також канадський прем'єр-міністер Еліот Трудо. У половині місяця, 14-го і 15-го жовтня Примас прибуде до Вашінґтону, а потім відвідає ще Філядельфію, Дітройт, Торонто, Баффало, Спрінґфілд, Масс., Ворчестер, Масс., Бостон, Чикаґо, Орчард Лейк, Мі., Ню Йорк і Нюарк.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

ВІДБУЛАСЯ ВСЕСВІТНЯ КОНФЕРЕНЦІЯ В ПИТАННЯХ ТУРИЗМУ

Акапулько, Мехіко. — В кінці місяця серпня ц.р., закінчилася тут ІІ-га Всесвітня конференція у питаннях туризму, в якій, між іншими, взяла участь „делеґація Української РСР" на чолі з першим заступником начальника головного управління з іноземного туризму при „Раді Міністрів УРСР", В.О.Кохненка. Учасники тієї конференції, між якими були делеґації СССР і Білоруської ССР, прийняли, між іншими, „Декларацію Акапулько", в якій в основному підкреслюється необхідність законодавчого закріплення права громадян на відпочинок. Міжнародний туризм, відзначається в цьому документі, може успішно розвиватися лише в сприятливих умовах у світі, в обставинах взаємного довір'я і мирного характеру взаємовідносин між державами. Цікаво що цю „Деклярацію" прийняли усі три делеґації з червоної імперії, де не тільки не існують сприятливі умовини, але й немає ні крихітки довір'я до туристів із країн вільного світу. А вже про „мирний" характер взаємовідносин поміж державами, що його практикує червона Росія, то під сучасну пору бачить ввесь світ в Афґаністані, де так, як колись в Україні, московські окупанти доконують масове народовбивство.

Та до самого фальшивого прийняття „Декляраціі Акапулько" згадані три совєтські делеґації не обмежилися. Треба було розказати деякі байки. І ось до тієї справи був заздалегідь призначений Кохненко. В київській „Спортивній Газеті" з 31-го серпня ц.р. надрукували повідомлення 'ТАСС', в якому, між іншим, подали короткий зміст виступу Кохненнка. Ось що наплів цей представник неіснуючої держави „УРСР". Напочатку Кохненнко „підкреслив ту важливу ролю, яку туризм покликаний відігравати в справі зміцнення дружби і взаємопорозуміння між народами нашої планети". Він розповів про грушки на вербі, „про здійснення у республіці (навіть не наважився назвати Україною — О.Т.) довгореченцевої комплексної програми розвитку і вдосконалення туристсько - екскурсійної справи".

Кохненко хіба мав на увазі ту комплексну програму окупанта, згідно з якою мільйони українського населення вганяють днями і ночами, щоб захопити черги за куском хліба, масла, мила, взуття, одягу і за всіми без вийнятку товарами першої потреби. „В УРСР і в інших союзних республіках, — продовжував Кохненко, — розвиток туризму гарантується конституцією, як одна з умов забезпечення права громадян на відпочинок, розглядається як важливий засіб всебічного розвитку особи, зміцнення здоров'я трудящих". Он, мовляв, який у нас рай для трудящих! В цій брежнєвській конституції ґарантується багато цукорків, між якими є теж ґарантія виходу України з СССР. Але нехай тільки хтось з українців про це згадає, то так і поїде „туристсько-екскурсійними" шляхами, які ведуть у Сибір, в тюрми і психушки. Але про це, очевидно, Кохненко не міг говорити. Одначе, він не забув виконати ролі, написаної „старшобратнім" начальством, коли пригадав присутнім, що „нинішній рік є знаменним для СССР. Минає 60 років з дня створення СССР. Бажання побачити досягнення й успіхи радянського суспільства в розв'язанні загальнолюдських проблем, і, зокрема, познайомитися з тим, як вдалося вирішити національне питання, викликає за рубежем бажання відвідати радянську країну".

Як розв'язали в СССР загальнолюдські проблеми, не доводиться ширше згадувати, методи КҐБ відомі вже в цілому світі. А зацікавлені туристи, що відвідують, за Кохненком, „радянську країну" і в цьому територію, яка на папері є „державою УРСР" дійсно переконуються, що це не держава то — чому ж її репрезентував в Акапулько Кохненко?

На закінчення своїх байок Кохненко мав завдання ще сказати найбільшу нісенітницю такого змісту: „у сучасній складній міжнародній обстановці світ є свідком нових важливих мирних ініціятив Радянського Союзу, які підтверджують його миролюбність і добру волю, сприяють пом'якшенню міжнародного клімату і створюють добрі передумови для розвитку всебічного співробітництва між державами, в тому числі й у галузі туризму".

Посилені репресії в Україні, в Балтійських країнах, натиск на своїх слуг у Польщі, щоб убивали і в'язнили польських патріотів, масове народовбивство в Афґаністані, що їх під сучасну пору доконує червона Росія, для Кохненка — це мирні ініціятиви, миролюбність і добра воля?

Добре, що це повідомлення ТАСС помістили в згаданій „Спортовій Газеті", спортовці в Україні, прочитавши ці брехні, зроблять Кохненка „чемпіоном" найбільш поширеного спорту в СССР, яким є „брехня".

(от)

У 50-тиріччя...

(Продовження зі стор. 2)

Бельгії, де завершив мистецькі студії, закінчивши Інститут св. Луки в Льєжу. У 1956 році поселився в Чикаґо, де відразу розпочав творчу діяльність малюванням картин, найчастіше портретів.

На початку 60-их років виставляв свої твори на збірних виставках, влаштованих товариством „Моноліт". Відтак, в 1975, 1977 і 1979 роках, він мав індивідуальні виставки.

Коли в сучасну пору професійний мистець не тільки є мистцем, а мусить бути й „бізнесменом", щоб утримати себе, а часто і свою родину, на відповідному рівні, то на А. Коваленка зовсім не впливають щоденні події зовнішнього світу. Надбання матеріяльних речей зовсім його не цікавлять. Андрій Коваленко надзвичайно скромна людина, який посвятив себе виключно мистецтві й живе тільки з своєї творчої праці. Про нього не часто читаємо в місцевій пресі, реклямою про себе він не займається, проте його знає вся українська громада в Чикаґо, як унікального мистця з надзвичайним талантом.

Хібащо надзвичайно переобтяжений працею, Коваленко ніколи не відмовляє громадським організаціям і товариствам у виконанні сценічних декорацій, ілюструванні різного роду каталогів, програмок, плякатів, запрошень тощо. Його картини і розмальовану кераміку знаходимо у домах багатьох людей, які цінять творчість українських мистців.

Вклад А. Коваленка в мистецтво українських художників на еміґрації полягає в силі рисунку й оригінальности композиції. Оригінальність і відмінність рисунку, в якому лінія домінує, — вона швидка, тверда і гостра, повна енерґії, але мінімальна. окреслює предмет тільки для його есенційного впізнання. Чи це олія, акрилік, акварeля чи розмальована кераміка, твір його має ознаки предметности. Композиції не мають перспективи, майже не мають відтінювання, що надає творові двомірности і майже декоративного ефекту. Кольорит ламаний, але добре згармонізований. Кольори переходять від ніжних і майже прозорих до яскравих-насичених. Для тематики, мистець користується українською мітологією, історичними постатями, темами з української літератури і фолкльору. Андрій Коваленко досяг різко індивідуального стилю.

Після виставки, А. Коваленко розпічне розмальовувати каплицю в церкві св. Йосифа в Чикаґо.

За свій вклад в українську культуру, Андрій Коваленко здобув признання й пошану. Дві його картини тількищо були прийняті на Світову Виставку Українського Мистецтва в Канаді. Сподіваємося, що й наступні його 50 років будуть такі ж продуктивні, як і минулі.

Олександра Дяченко-Кочман

ЗМІНИ ЦІН ЗА ОГОЛОШЕННЯ

у щоденнику „Свобода" та у "Ukrainian Weekly"

З уваги на підвишку поштової оплати (**понад 100%**) за висилку „Свободи" та „Українського Тижневика", як також поважний **зріст** цін паперу та інших друкарських матеріялів, Адміністрація „Свободи" **БУЛА ЗМУШЕНА** піднести ціни оголошень, які ОБОВ'ЯЗУЮТЬ від дня **1-го КВІТНЯ 1982 р.**, а саме:

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 інч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки .... **$ 6.00**

1 інч через одну шпальту — за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) **$10.00**

Оголошення на 8 шпальт, без огляду на їх зміст по .... $10.00 за кожний інч.

Якщо до оголошення включається знимку — коштуватиме додатково:

Фоторепродукція на одну шпальту .... **$ 8.00**
Фоторепродукція на дві шпальти **$10.00**
Фоторепродукція на три шпальти **$12.00**

Оголошення на чергове число мусить вплинути до Адміністрації 2 дні перед появою числа.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В АНГЛОМОВНОМУ ТИЖНЕВИКУ UKRAINIAN WEEKLY (НЕДІЛЬНЕ ВИДАННЯ)

1 інч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки .... **$ 6.00**

1 інч через одну шпальту — за праватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів, і т. д.) **$10.00**

Оголошення на чергове, недільне видання, мусить вплинути до Адміністрації до ПОНЕДІЛКА.

Телефонічно оголошень **НЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ**, тільки у наглих випадках.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ в Нюарку, Н. Дж.

повідомляє, що

в неділю, 3-го жовтня 1982 року, о год. 6-ій веч. в залі Українського Народного Дому при 140 Проспект Авеню, ІРВІНҐТОН, Н. Дж.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

до участи в яких є запрошені і зобов'язані всі члени Окружної Управи, всі відділові урядовці та делеґати на 30-ту Конвенцію наступних Відділів:

14, 27, 37, 43, 65, 76, 133, 142, 152, 172, 214, 219, 234, 306, 322, 340, 371, 413, 459, 490.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останніх 9 місяців
3. Звідомлення з відбутого Стейтового Союзового Дня
4. Обговорення осінньої кампанії і загальних союзових справ
5. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці цього року
6. Внески, побажання, запити і закриття зборів.

У зборах візьмуть участь:

Степан Гавриш, головний організатор УНС
д-р Нестор Олесницький, гол. контролер УНС
Андрій Кейбіда, гол. радний УНС
Василь Оріховський, старший обл. орган. УНС

ЗА УПРАВУ ОКРУГИ:

Роман Лапичак *секретар*	**Юліян Баранюк** *голова*
Володимир Боярський *касир*	**Василь Гнатів** *голова К. Комісії*

ПРО КОНВЕНЦІЇ УНС ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ

Конвенції Українського Народного Союзу завжди були головними етапами в розвитку не тільки самого Союзу, але і всієї Української Громади в Новому Світі. Чого можна очікувати від перебігу і рішень та висліду відбутої недавно 30-ої з черги конвенції цієї найстаршої і найбільшої української установи у Вільному Світі, базуючись на досвіді минулого?

Інформації про це знайдете у виданій безпосередньо перед 30-ою Конвенцією книжці **А. ДРАҐАНА.**

У ДЗЕРКАЛІ КОНВЕНЦІЙ УНС

У книжці, крім вступної загальної характеристики усіх попередніх 29 конвенцій, подано основні інформації про них:

- де і коли вони відбулися,
- скільки було делеґатів,
- який у тому часі був організаційний і фінансовий стан УНС,
- які важливіші рішення винесено та кого обрано до проводу.

Книжка ілюстрована, має 72 сторінки і коштує ТІЛЬКИ ЧОТИРИ ДОЛЯРИ.

Замовляти в книгарні „Свободи":

"SVOBODA" BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N. J. 07302

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.